

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 13. tammikuuta 2006 (24.01)
(OR. en)**

5319/06

**PESC 31
CODUN 4
COARM 5**

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	13066/05 PESC 833 CODUN 19 COARM 38
Asia:	EU:n strategia pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumiseksi

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena 15.–16.12.2005 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston hyväksymä EU:n strategia pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumiseksi.

EU:n strategia pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden
laittoman keskittymisen ja kaupan torjumiseksi

Johdanto

1. Pienaseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskevassa, 20.7.2001 hyväksytyssä Yhdistyneiden Kansakuntien toimintaohjelmassa korostetaan, että toimintaohjelman täytäntöönpanon on oltava maailmanlaajuisella, alueellisella ja kansallisella tasolla vastavuoroisesti täydentävää. Kehittämällä strategian pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden keskittymisen ja laittoman kaupan torjumiseksi EU haluaa edistää tätä välttämätöntä täydentävyyttä ja tehdä osuutensa yhteisessä asiassa.
2. Kuten valtion- ja hallitusten päämiehet totesivat 13.12.2003 hyväksytyssä Euroopan unionin turvallisuusstrategiassa, kylmän sodan jälkeiselle maailmalle on ominaista rajojen avautuminen ja tällaisessa ympäristössä turvallisuuden sisäiset ja ulkoiset näkökohdat liittyvät erottamattomasti toisiinsa. Strategiassa määriteltiin viisi keskeistä haastetta, joihin EU:n on vastattava: terrorismi, joukkotuhoaseiden leviäminen, alueelliset konfliktit, toimintakyvyttömät valtiot ja järjestäytynyt rikollisuus.
3. Näistä viidestä haasteesta neljässä ovat keskeisellä sijalla pienaseiden laittoman tuotannon, siirron ja liikkumisen sekä aseiden liiallisen keskittymisen ja hallitsemattoman leviämisen seuraukset. Pienaseet ja kevyet aseet ovat itse asiassa osasyynä terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden raaistumiseen ja niillä on huomattava merkitys konfliktien puhkeamisessa ja leviämisessä sekä valtiorakenteiden murenemisessä. Kuten Euroopan unionin turvallisuusstrategiassa korostetaan, näissä konflikteissa, joissa pienaseet ja kevyet aseet ovat ehdottomasti olleet pääosassa, on vuodesta 1990 kuollut melkein neljä miljoonaa ihmistä ja yli 18 miljoonaa ihmistä on joutunut jättämään kotinsa tai kotimaansa.
4. Euroopan unionin turvallisuusstrategiassa määriteltyjen uhkien poistamiseksi strategiassa edellytetään aktiivisempaa, yhtenäisempää ja kyvykkäämpää Eurooppaa. Strategiassa todetaan, että yksikään uhkista ei ole pelkästään sotilaallinen, eikä niitä voida hoitaa yksinomaan sotilaallisin keinoin: ne kaikki edellyttävät useiden eri välineiden käyttöä. Turvallisuusstrategiasta käy ilmi, että tarvitaan kaikki EU:n käytettävissä olevat välineet ja politiikat yhdistävä yhtenäinen toimintatapa näiden moninaisten haasteiden selvittämiseksi.

5. Tämän yhtenäisen toimintatavan puitteissa Eurooppa-neuvosto hyväksyi joulukuussa 2003 joukkotuhoaseita koskevan strategian. Tässä käsiteltävän strategian on tarkoitus toimia erityisesti pienaseita ja kevyitä aseita koskevana kokonaistoimintatavan osana ja sen avulla on tarkoitus vastaavalla tavalla kehittää yhtenäinen lähestymistapa ja kokonaisvaltainen toimintasuunnitelma pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan torjumiseksi.
6. Tässä eurooppalaisessa strategiassa käytettävä pienaseiden ja kevyiden aseiden määritelmä vastaa EU:n osallistumista käsiaseiden ja kevyiden aseiden epävakauttavan keskittymisen ja leviämisen torjumiseen koskevan, 12.7.2002 hyväksytyn neuvoston yhteisen toiminnan (2002/589/YUTP) liitteessä esitettyä määritelmää.

I PIENASEIDEN JA KEVYIDEN ASEIDEN EPÄVAKAUTTAVA KESKITTÄMINEN JA LEVIÄMINEN OVAT KASVAVA UHKA RAUHALLE, TURVALLISUUDELLE JA KEHITYKSELLE

"Turvallisuus on kehityksen ennakoedellytys. Konfliktit eivät ainoastaan tuhoa infrastruktuuria, muun muassa sosiaalisia perusrakenteita, vaan ne myös voimistavat rikollisuutta, estävät investointeja ja tekevät normaalin taloudellisen toiminnan mahdottomaksi. Monet maat ja alueet ovat konfliktien, turvattomuuden ja köyhyyden kierteessä." (EU:n turvallisuusstrategia)

- I.A Pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman leviämisen alkuperä ja seuraukset: kylmän sodan perintöä oleva merkittävä epävakaustekijä valtioiden kannalta
7. Muiden kuin valtiollisten toimijoiden lisääntyvä pääsy pienaseiden ja kevyiden aseiden varastoihin – jotka ovat enimmäkseen kylmän sodan perua – on muuttanut konfliktien luonnetta ja kestoja.
8. Yhdistyneiden Kansakuntien arvion mukaan maailmassa on kaikkiaan noin 600 miljoonaa pienasetta. Pienaseilla ja kevyillä aseilla surmataa vuosittain lähes 500 000 ihmistä, näistä 300 000 aseellisissa konflikteissa. 1990-luvun 49 merkittävimmästä konfliktista peräti 47:ssä käytettiin pääosin pienaseita ja kevyitä aseita.

9. Pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman leviämisen ylläpitämät "jatkuvat konfliktit" häivyttävät aseellisen konfliktin ja rikollisuuden välistä rajaa. Nykyisten sisäisten konfliktien taustalla ei niinkään ole sotilaallisten ja poliittisten etujen tavoittelu, vaan pikemmin valtiorakenteiden täydellinen luhistuminen, sodan osapuolten väliset salaiset liitot, tiettyjen ryhmien pääsy hyödyntämään luonnonvaroja ja käymään niillä kauppaa tai huumekaupan hallinta. Näitä konflikteja ei voida enää pitää kehityskaaren lyhyinä keskeytyksinä. Monet nykyisistä sodista ovat pitkäkestoisia ilmiöitä. Sota ja yhteiskunnallinen väkivalta nostavat toistuvasti päätään monissa niin sanottuun konfliktin jälkeiseen tilaan päässeissä maissa.
10. Konflikteilla pyritään usein saavuttamaan lyhyen aikavälin tavoitteita ja taloudellista hyötyä, mutta käytetyt keinot muistuttavat lisääntyvästi täysivaltaista sotaa. Näitä uusia sotia eivät käy armeijat, vaan opportunistiset aseistautuneet ryhmät, joilla ei ole minkäänlaista sotilaallista kuria ja jotka syyllistyvät usein vakaviin humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuksien rikkomuksiin siviiliväestöä ja erityisesti naisia ja lapsia vastaan.
11. Näissä uusissa sodissa käytetään paljon enemmän pienaseita ja kevyitä aseita kuin raskaita aseita. Osittain kylmän sodan perua olevat runsaat ase- ja ampumatarvikevarastot tuovat aseet helposti siviilien, rikollisten, terroristien ja taistelevien ryhmien ulottuville. Humanitaaristen vaikutusten lisäksi myös konfliktien seuraukset asianomaisen maan kehityksen kannalta ovat selvät: valtiorakenteet heikkenevät, ihmiset joutuvat siirtymään pois kotiseuduiltaan, terveys- ja koulutuspalvelut luhistuvat, talous kärsii, hallituksen voimavarat pienenevät, kulkutaudit leviävät, yhteiskuntarakenteet vaurioituvat ja lopulta kehitysapu vähenee tai päättyy kokonaan.
- I.B Tämä suuntaus koskee erityisesti Saharan eteläpuolista Afrikkaa: kehitystä merkittävästi jarruttava tekijä

12. Tämä ilmiö koskettaa jo muutenkin haavoittuvaisia maita ja alueita: tiettyjä Latinalaisen Amerikan sekä Keski- ja Itä-Aasian alueita, Balkanin aluetta ja Lähi-itää. Afrikka on kuitenkin edelleen se maanosa, johon pienaseiden ja kevyiden aseiden epävakauttavan keskittymisen pahentamat sisäiset konfliktit vaikuttavat eniten. Yhä useammat rauhanturvaoperaatiot (UNAMSIL, UNMIL, UNOCI, MONUC, UNMEE, ONUB, UNMIS ja AUmis) ja maanosaan kohdistuvien YK:n kauppasulkujen lisääntyminen (Liberia, Somalia, Kongon demokraattisen tasavallan itäosat, Sierra Leonen ja Ruandan hallituksen vastaiset joukot, Norsunluurannikko ja Darfurin alue Sudanissa) ovat osoitus pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman keskittymisen ja kaupan Afrikan maille muodostamasta uhasta.
13. Pienaseiden ja kevyiden aseiden siirrot Saharan eteläpuoliseen Afrikkaan ovat ongelma, jota on tarkasteltava näiden siirtojen alkuperää koskevan kysymyksen yhteydessä. YK:n turvallisuusneuvosto kehottikin tammikuussa 2004 tuliaseita vieviä maita osoittamaan suurempaa vastuuntuntoa pienaseiden ja kevyiden aseiden epävakaille alueille suuntautuvan kaupan alalla. Tähän saakka unionin toimet ovat aseistariisunnan alalla erityisesti Afrikassa olleet pääasiassa reaktiivisia: unioni on osallistunut moniin konfliktin jälkeisiin aseistariisunta-, demobilisaatio- ja yhteiskuntaan sopeuttamista koskeviin ohjelmiin sekä turvallisuusalan uudistusohjelmiin, joiden rahoitukseen se on osallistunut erityisesti Euroopan kehitysrahaston kautta.
14. Tämä reaktiivinen toiminta on välttämätöntä, mutta sitä on täydennettävä ehkäisevillä toimilla, jotka kohdistuvat laittomaan tarjontaan ja kysyntään sekä tavanomaisten aseiden viennin valvontaan. Erityisesti on tarkasteltava Itä- ja Kaakkois-Euroopassa sijaitsevia mittavia käsiaseiden ja kevyiden aseiden varastoja sekä niiden Afrikan mantereelle leviämisen reittejä ja tapoja (välittäjät ja laittomat kuljetukset). YK:n selvitysten mukaan 90-luvun lopusta lähtien yhä suurempi osuus Afrikan mantereelle levinneistä pienaseista ja kevyistä aseista on peräisin Keski-, Itä- ja Kaakkois-Euroopassa sijaitsevista varastoista. Pienaseiden ja kevyiden aseiden välitystä ja laittomia kuljetuksia suorittavat samassa määrin Keski- ja Itä-Euroopassa toimivat tai sieltä peräisin olevat yritykset ja liikemiehet. Varastoista huolimatta tuotantoa ei ole lopetettu tietyissä menneiltä vuosilta peräisin olevissa teollisuuslaitoksissa, joiden sulkemisella olisi merkittäviä paikallisia sosiaalis-taloudellisia vaikutuksia ja joiden tuotannon muuttaminen edellyttäisi suuria investointeja, jotka eivät aina olisi taloudellisesti kannattavia.

I.C EU:n kiistaton velvollisuus toimia:

15. Kyseisten haasteiden edessä pienaseita ja kevyitä aseita koskevan EU:n strategian on pyrittävä vastaamaan näihin uhkiin ja varmistamaan EU:n turvallisuus- ja kehitysyhteistyöpolitiikkojen johdonmukaisuus. Samalla strategiassa on hyödynnettävä kaikkia unionin käytössä olevia keinoja monenvälisellä ja alueellisella tasolla sekä unionin sisällä ja unionin kahdenvälisissä suhteissa sellaisen toimintasuunnitelman laatimiseksi, joka:
- a) edistää tehokasta monenvälisyyttä pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden epävakaustavan tarjonnan ja leviämisen vastaisten kansainvälisten, alueellisten sekä EU:n ja sen jäsenvaltioiden sisäisten järjestelyjen kehittämisessä. Unionin on yhteistyössä kumppaneidensa kanssa tehostettava vientiä koskevia politiikkojaan ja valvontatoimiaan.
 - b) vastaa niiden valtioiden tarpeisiin, jotka pyrkivät vähentämään liiallisia pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden varastojaan, tapahtuipa tämä sitten varastojen vähentämiseen tähtäävän politiikan tai sotilaiden aseistariisuntaan, demobilisaatioon ja yhteiskuntaan sopeuttamiseen liittyviin toimiin osallistumisen yhteydessä.
 - c) edistää tiettyjen halpoja pienaseita ja kevyitä aseita Itä- ja Kaakkois-Euroopassa valmistavien teollisuuslaitosten tuotantosuunnan muuttamista.
 - d) mahdollistaa pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kysynnän taustalla olevien syiden poistamiseen tähtäävien toimien täytäntöönpanon. Unionin on käytävä käsiksi epävakauden perimmäisiin syihin, muun muassa jatkamalla ja tehostamalla poliittisten konfliktien, kehitysavun, köyhyyden vähentämisen ja ihmisoikeuksien edistämisen aloilla toteuttamiaan toimia.
 - e) tukee tehokkaan oikeusvaltion lujittamista epävakaista oloista yhä kärsivissä maissa, jotta rajoitettaisiin ihmisten taipumusta varmistaa itsepuolustuksensa hankkimalla tätä tarkoitusta varten pienaseita ja kevyitä aseita, joiden olemassaolo mahdollistaa kriisien pahenemisen hyökkäysten ja koston kierteksi, jota heikossa valtiossa on mahdotonta hallita.

II EUROOPPALAINEN JÄRJESTELMÄ: TAVOITTEET JA KEINOT

"Alueelliset konfliktit vaativat poliittisia ratkaisuja, mutta sotilaallisia voimavaroja ja tehokasta poliisitoimintaa saatetaan tarvita konfliktin jälkeisessä vaiheessa. Taloudellisia välineitä voidaan käyttää jälleenrakennuksessa ja siviilikriisinhallinnasta on apua siviilihallinnon palauttamisessa. Euroopan unioni on erityisen hyvin varustautunut vastaamaan tällaisiin monimuotoisiin kriiseihin."
(Euroopan unionin turvallisuusstrategia)

TAVOITTEET

16. Vastatakseen edellä mainittuun uhkakuvaan Euroopan unioni hyväksyi jo vuonna 2002 yhteisen toiminnan (2002/859/YUTP) ja on tältä pohjalta käynnistänyt kohdistettuja toimia Afrikassa, Aasiassa, Latinalaisessa Amerikassa ja Balkanin alueella. Kyseisen yhteisen toiminnan puitteissa unioni määritteli kolmeksi yleiseksi tavoitteekseen:
- torjua pienaseiden epävakauttavaa keskittymistä ja leviämistä sekä myötävaikuttaa tämän keskittymisen ja leviämisen lopettamiseen;
 - myötävaikuttaa näiden aseiden ja niiden ampumatarvikkeiden olemassa olevien keskittymien vähentämiseen kunkin maan perusteltuja turvallisuustarpeita vastaavalle tasolle;
 - auttaa ratkaisemaan tällaisista liiallisista keskittymistä aiheutuvat ongelmat.
17. Nämä tavoitteet ja yhteisessä toiminnassa eriteltyt periaatteet, jotka koskevat muun muassa vientiä, tuontia ja tuotantoa koskevia tarkastuksia pätevät edelleen. Nyt on kuitenkin syytä täydentää yhteistä toimintaa, jotta voitaisiin:
- kehittää kokonaisvaltainen ja yhtenäinen lähestymistapa, jossa koottaisiin yhteen kaikki Euroopan unionin käytössä olevat vaikutuskeinot ja joka perustuisi siihen Euroopan unionin turvallisuusstrategiassa muotoiltuun toteamukseen, että ihmisten turvallisuus ja inhimillinen kehitys ovat nivoutuneet toisiinsa;
 - kehittää uusia unionin toimintakokonaisuuksia kyseisen ilmiön kaikkien eri ilmentymien huomioon ottamiseksi niin ennaltaehkäisevästi kuin reaktiivisesti;
 - määritellä maantieteellisiä painopisteitä, jotka nivoutuvat yhteen YUTP:n ja ETPP:n puitteissa toteutettujen toimien jatkamisen kanssa.

KEINOT

18. Euroopan unionilla on käytössään ainutlaatuiset keinot vastata kyseiseen uhkaan. Koska unionilla on hyödynnettävissään laaja valikoima sekä siviili- että sotilaallisia kriisinhallintavälineitä konfliktinjälkeisten tilanteiden ratkaisemiseksi ja jälleenrakentamisen edistämiseksi, sillä on edellytykset toimia kattavasti näissä tilanteissa.
19. Unionilla on käytettävissään myös jäsenvaltioiden siviili- ja sotilasvoimavaroja, joita se voi hyödyntää tehokkaasti YUTP:n ja ETPP:n välineiden avulla. Unioni voi myös toimia monilla, muun muassa politiikan, kehitysavun ja kaupan aloilla maailman suurien alueiden kanssa tekemiensä kumppanuus- ja yhteistyösopimusten puitteissa. Sillä on käytettävissään merkittäviä keinoja toimia unionin alueella erilaisia koordinoituvälineitä, kuten Europolia ja Eurojustia hyödyntäen. Näihin unionin ja yhteisön välineisiin voidaan vielä lisätä jäsenvaltioiden käytössä olevat keinot sekä muiden unionin kanssa yhteistyötä kehittävien monenvälisten tahojen toimet.

Ulkoiset toimet: käytettävissä olevat välineet

Tehokkaan monenvälisyyden ja asiaankuuluvien alueellisten aloitteiden tukeminen (erityisesti Saharan eteläpuolisen Afrikan, Balkanin ja entisen Neuvostoliiton alueilla).

Siviilikriisinhallintaoperaatiot sisäisiin konflikteihin tai raja-alueilla esiintyvin jännitteisiin vastaamiseksi sekä turvallisuuden palauttamiseksi muun muassa toteuttamalla koulutus-, neuvonanto- ja avustus- ja opastusoperaatioita.

Sotilaalliset kriisinhallintaoperaatiot, jotka mahdollistavat rajatarkastusten täytöntöönpanon tai rauhanturvajoukkojen lähettämisen, olojen vakauttamisen tai edistävät aseistariisuntatoimia.

Muut unionin diplomaattiset välineet: yleisesti ottaen kaikki YUTP:n välineet ovat käytettävissä osana unionin toimintaa pienaseiden ja kevyiden aseiden alalla (henkilökohtaiset edustajat ja erityisedustajat, poliittiset julkilausumat, tekninen tuki, viralliset yhteydenotot ja rakenteellinen vuoropuhelu, yksittäiset viennin valvontaa koskevat seminaarit). Erityistä huomiota on kiinnitettävä toimien koordinoimiseen yhdessä unionin keskeisten kumppaneiden kanssa (transatlanttinen vuoropuhelu, Venäjä, Kiina, Japani, Kanada, naapuruuspolitiikka, EU:n ja Afrikan välinen vuoropuhelu, Barcelonan prosessi, ASEANin alueellinen foorumi ja EU:n sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen välinen vuoropuhelu).

Kumppanuus- ja yhteistyösopimukset kolmansien maiden kanssa: kuten muiden uhkien osalta (asesulku, terrorismi, järjestäytynyt rikollisuus jne.) jo tehdään, unionin ulkoisia toimia koskevan yhtenäisen lähestymistavan puitteissa on myös syytä hyödyntää kyseisissä sopimuksissa edellytettyä poliittista vuoropuhelua pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman levittämisen torjumista koskevien tavoitteiden esiin tuomisessa.

Euroopan kehitysrahastosta rahoitettavat EY–AKT-yhteistyön puitteissa toteutettavat kehitysyhteistyö- ja avustusohjelmat, joihin sisältyy pienaseita ja kevyitä aseita sekä niissä käytettäviä ammuksia koskeva osio.

Sisäiset toimet

Poliisi- ja tulliyhteistyön sekä oikeudellisen yhteistyön mekanismit, kuten Europol ja Eurojust, mutta on myös mahdollista tehostaa yhteistyötä jäsenvaltioiden kansallisten järjestelmien välillä.

Arkaluontoisten vientiartikkeleiden eurooppalaiset ja kansalliset valvontajärjestelmät, jotka voivat toimia malleina kolmansille maille (käytännösäännöt, vientivalvontajärjestelmät).

III TOIMINTASUUNNITELMA

"Haasteena on nyt näiden erilaisten välineiden ja voimavarojen saattaminen yhteen: Euroopan avustusohjelmat ja Euroopan kehitysrahasto, jäsenvaltioiden sotilas- ja siviilivoimavarat sekä muut välineet. Kaikilla näillä voi olla vaikutusta sekä jäsenvaltioiden että kolmansien maiden turvallisuuteen. Turvallisuus on kehityksen ensimmäinen edellytys." (EU:n turvallisuusstrategia)

20. Pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan torjuntaan liittyvien ongelmien jatkuvan kehityksen vuoksi toimintasuunnitelman on oltava joustava ja sopeutettavissa kansainvälisen turvallisuusympäristön muutoksiin. Toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa seurataan jatkuvasti. Toimintasuunnitelmaa tarkistetaan säännöllisesti ja päivitetään puolen vuoden välein suunnitelman täytäntöönpanosta laadittavan puheenjohtajavaltion tilanneselvityksen avulla. Toimintasuunnitelmassa noudatetaan 12.7.2002 hyväksytyn neuvoston yhteisen toiminnan (2002/589/YUTP) mukaisia säännöksiä ja täydennetään niitä tarvittaessa.

- a) Tehokas monenvälinen toiminta maailmanlaajuisten, alueellisten ja kansallisten mekanismien kehittämiseksi pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden epävakauttavan tarjonnan ja leviämisen estämiseksi.

Kansainvälinen taso

- Pyritään panemaan täytäntöön YK:n toimintasuunnitelma pienaseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemiseksi, torjumiseksi ja poistamiseksi.
- Tuetaan kansainvälisen, oikeudellisesti sitovan välineen hyväksymistä pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden jäljittämiseksi ja merkitsemiseksi.
- Tuetaan vuonna 2006 asevälityksen asiantuntijaryhmän perustamista YK:n toimintaohjelman puitteissa.
- Edistetään ampuma-aseiden laittoman valmistuksen ja kaupan torjuntaa koskevan pöytäkirjan ratifioimista, jotta se voisi tulla nopeasti voimaan, ja hyväksytään samaa asiaa koskeva Euroopan unionin oikeusväline.
- Pyritään saavuttamaan viejämaiden yhteisymmärrys siitä, että kevyitä aseita toimitettaisiin vain hallituksille (suoraan tai sellaisten elinten välityksellä, joilla on asianmukainen lupa ostaa aseita hallituksen puolesta) asianmukaisten asevientien koskevien alueellisten ja kansainvälisten rajoitusten mukaisesti.
- Vahvistetaan ja tuetaan seuraamusjärjestelmiä ja seuraamusten valvontajärjestelmiä: YK:lle on annettava voimavarat panna täytäntöön kevyitä aseita koskevia kansainvälisiä seuraamuksia ja tietyissä Afrikan maissa (mm. Kongon demokraattisen tasavallan itäosat, Somalia, Norsunluurannikko, Liberia ja Sierra Leone) ilmenevää raaka-aineiden laitonta kauppaa ja luonnonvarojen ryöstämistä koskevia seuraamuksia sekä valvoa niiden soveltamista.
- Tuetaan vientivalvonnan tehostamista ja aseiden vientiä koskevien käytäntöjen mukaisten kriteerien edistämistä avustamalla kolmansia maita muun muassa asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön laatimisessa sekä edistämällä avoimuutta lisääviä toimia.

- Edistetään pienaseiden ja kevyiden aseiden siirtojen valvontaa koskevien yhteisten kansainvälisten vähimmäisvaatimusten ja/tai suuntaviivojen sisällyttämistä YK:n toimintaohjelmaan. Aloitetaan keskustelut tästä asiasta YK:n toimintaohjelmaa koskevassa valmistelukonferenssissa tammikuussa 2006 ja tarkistuskonferenssissa kesäkuussa 2006. Edistetään yksimielisesti kannatettujen normien ottamista mukaan ja pyritään saamaan aikaan toimeksianto jatkotoimenpiteitä varten, jotta tarvittavat tehtävät voidaan saattaa päätökseen.
- Tuetaan kansainvälisen yhteisön keskusteluja ja toimia rajat ylittävien ongelmien alalla. Osallistutaan rajavalvonnan vahvistamiseen erityisesti ilmarajoilla maissa, joita pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laiton kauppa koskee (viejämaat ja tuojamaat), seuraavin toimin:
 - = avustusohjelmat, joiden puitteissa toimitetaan välineistöä, avustetaan kansallisen vientivalvontalainsäädännön laatimisessa ja annetaan koulutusta Saharan eteläpuolisen Afrikan valtioiden viranomaisille
 - = tullille ja asiaankuuluville virastoille suunnatut koulutusohjelmat erityisesti Itä-Euroopan maissa.
- Tuetaan pyrkimyksiä vahvistaa niiden rauhanturvaoperaatioiden roolia, joilla on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman mukainen valtuutus toimia pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden alalla.

Alueellinen taso

- Tuetaan alueellisia aloitteita pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan torjumiseksi. Aluksi keskitytään Saharan eteläpuoliseen Afrikkaan toimittamalla taloudellista ja teknistä tukea alueellisille ja kansallisille organisaatioille, joiden tehtävänä on panna asianmukaiset alueelliset välineet täytäntöön (ECOWASin moratorio, Nairobien yleissopimus ja SADC:n pöytäkirja) ja tarvittaessa niiden välineiden muuttaminen oikeudellisesti sitoviksi alueellisiksi yleissopimuksiksi. EU aikoo myös kiinnittää ensisijaista huomiota muihin alueisiin, joita pienaseiden ja kevyiden aseiden leviäminen ja liiallinen keskittyminen koskee, kuten Keski- ja Itä-Eurooppaan sekä Latinalaiseen Amerikkaan ja Karibian alueeseen.

- Varmistetaan, että Afrikan unionilla ja alueellisilla afrikkalaisilla organisaatioilla on voimavarat valvoa YK:n kauppasulkujen ja seuraamusjärjestelmien asianmukaista soveltamista (esim. rajavalvonta, erityisesti ilmatilan valvonta), sekä kannustetaan asiaan erikoistuneita kansainvälisiä järjestöjä toimimaan (muun muassa Kemiallisten aseiden kieltojärjestö OPCW).
- Tuetaan pienaseita ja kevyitä aseita koskevien Etyjin parhaiden käytäntöjen ohjeiston tunnetuksi tekemistä EU:n kumppaneiden keskuudessa. Kehitetään ja koordinoidaan EU:n jäsenvaltioiden kykyä tarjota alan kansallista asiantuntemustaan niille Etyj-maille, jotka sitä pyytävät.
- Tuetaan Etyjin toimia pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan torjumiseksi ja jäsenvaltioiden ylimääräisten asevarastojen tuhoamiseksi.
- Tuetaan rauhanturvajoukkoja asevientikieltojen valvontatoimissa.

Sopimukset ja rakenteelliset vuoropuhelut

- Pienaseiden ja kevyiden aseiden laittomaan välitykseen ja laittomiin siirtoihin liittyvien kysymysten ottaminen kaikkien EU:n rakenteellisten vuoropuhelujen esityslistoille, joita käydään pienaseiden ja kevyiden aseiden merkittävien viejämaiden kanssa ja erityisesti sellaisten maiden kanssa, joilla on suuria kylmän sodan aikaisia pienaseiden ja kevyiden aseiden varastoja, etenkin Itä- ja Kaakkois-Euroopassa.
- Näiden ongelmien ottaminen yksityiskohtaisemmin mukaan EU:n ja Ukrainan sekä EU:n ja Moldovan välisiin toimintasuunnitelmiin naapuruuspolitiikan puitteissa.
- Aiheen ottaminen yleisesti mukaan kolmansien maiden tai kansainvälisten, alueellisten tai paikallisten järjestöjen kanssa käytävään poliittiseen vuoropuheluun. On kiinnitettävä erityistä huomiota toimien koordinoimiseen unionin tärkeimpien kumppaneiden kanssa (transatlanttinen vuoropuhelu, strateginen kumppanuus Venäjän kanssa, strateginen vuoropuhelu Kiinan kanssa, naapuruuspolitiikka, EU–Afrikka-vuoropuhelu, Barcelonan prosessi, ASEANin alueellinen foorumi, EU:n ja Latinalaisen Amerikan sekä Karibian alueen välinen vuoropuhelu).

- Suhteet kolmansiin maihin ja sopimukset niiden kanssa: myös näitä suhteita voidaan käyttää hyväksi Euroopan unionin ulkoisiin toimiin sovellettavan yhtenäisen lähestymistavan puitteissa, kuten jo nyt tehdään muiden uhkien kohdalla (asesulku, terrorismi, järjestäytynyt rikollisuus...). Voitaisiin harkita pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan torjumista koskevan yhteistyölausekkeen tai -sitoumuksen lisäämistä kaikkiin sopimuksiin kolmansien maiden kanssa.
- EU:n käytännesääntöjen mukaisten vientivalvonnan kriteerien tunnetuksi tekeminen kumppaneiden keskuudessa ja rakenteellinen tietojen vaihto epävakaille alueille suuntautuvaan vientiin sovellettavista politiikoista.

Unionin sisällä

- Seurataan yhteisen toiminnan 2002/589/YUTP täytäntöönpanoa.
 - Kannustetaan jäsenvaltioita panemaan täytäntöön aseiden välitystä koskeva vuoden 2003 EU:n yhteinen kanta sekä soveltamaan yhtenäisesti aseviennin valvontaa koskevia käytännesääntöjä.
 - Laaditaan jäsenvaltioiden hyväksymiä mekanismeja tietojen vaihtamiseksi pienaseiden ja kevyiden aseiden salakuljetusverkostoista erityisesti YK:n ja EU:n asettamien kauppasulkujen seurannan puitteissa.
 - Kannustetaan Europolia, Eurocustomsia ja Eurojustia kehittämään EU:n ilmatilaa, aluevesiä ja maa-aluetta käyttävien, pienaseiden ja kevyiden aseiden laittomien salakuljetusverkostojen (laittomat välittäjät ja rahdinkuljettajat) vastainen aktiivinen politiikka luomalla alalle varoitus- ja yhteistyöjärjestelmiä sekä mahdollistamalla Euroopan laajuisia poliisitoimia tällä alalla.
- b) Vastaus keskittymiseen ja olemassa olevien varastojen saatavuuden ongelmaan
- Kannustetaan kaikkia maita sitoutumaan tuomaan maahan ja pitämään hallussa kevyitä aseita vain vastatakseen todellisiin turvallisuustarpeisiinsa sellaisella tasolla, joka vastaa maan oikeutettua itsepuolustuksen ja turvallisuuden tarvetta; maiden on myös voitava varmistaa kykynsä osallistua YK:n rauhanturvaoperaatioihin.

- Edistetään kansallisten luetteloiden laatimista ja ylläpitoa kansallisten viranomaisten laillisesti hallussaan pitämistä aseista sekä sellaisen rajoittavan kansallisen lainsäädännön laatimista, jolla säädetään rikosoikeudellisista seuraamuksista ja tehokkaasta hallinnollisesta valvonnasta.
 - Osallistutaan pyrkimyksiin vähentää kylmän sodan ajalta peräisin olevia pienaseiden ja kevyiden aseiden ylimääräisiä varastoja Itä-Euroopassa tekemällä yhteistyötä asianomaisten maiden hyväksymien järjestöjen kanssa (Nato, Etyj).
 - Jatketaan EU:n vuonna 1993 aloittamaa rahoitusta aseistariisuntaan, demobilisaatioon ja yhteiskuntaan sopeuttamiseen tähtäävien operaatioiden puitteissa varmistaen toiminnan tehokkuus eurooppalaisten asiantuntijoiden suoralla osallistumisella.
 - Edistetään väestölle suunnattuja koulutus- ja tiedotusohjelmia väkivallan kulttuurin vähentämiseksi.
- c) Toimet pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman levittämisen syiden ja siitä inhimilliselle kehitykselle koituvien seurausten käsittelemiseksi
- Lisätään unionin ponnisteluja alueellisten konfliktien ratkaisemiseksi kaikin käytettävissä olevin välinein erityisesti yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan ja Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan puitteissa.
 - Osana sotilaallisia kriisinhallintaoperaatioita toteutetaan toimia, jotka mahdollistavat rajavalvonnan toimenpanon (tai konfliktialueen ilmatilan sekä maa- ja merialueiden valvomisen) tai aseistariisunnan.
 - Kehitetään unionin kykyä käynnistää siviilikriisinhallintaoperaatioita kriisitilanteiden hallitsemiseksi ja turvallisuuden palauttamiseksi, jotta voidaan reagoida sisäisiin konflikteihin tai raja-alueilla esiintyviin jännitteisiin muun muassa toteuttamalla koulutus-, neuvonanto-, avustus- ja opastusoperaatioita.

- Annetaan taloudellista ja teknistä tukea luottamusta herättävien toimien sekä muiden alueellisten ja alueiden sisäisten turvallisuus- ja yhteistyörakenteiden luomiseksi tai vahvistamiseksi. Näihin tukitoimiin sisältyy kansallisten pienaserekisterien ylläpitäminen sekä saatavilla olevien pienaseiden vientiä, tuontia, valmistusta ja hallussapitoa koskevien tietojen ja kansallista aselainsäädäntöä koskevien tietojen säännöllinen vaihto, sekä asianosaisten tahojen välinen neuvonpito vaihdetuista tiedoista.
- Otetaan huomioon turvallisuusongelmat (mm. uudistukset turvallisuusalalla ja rajat ylittävät ongelmat) laadittaessa kehitysyhteistyö- ja avustusohjelmia AKT-maiden kanssa.
- Otetaan huomioon pienaseisiin ja kevyisiin aseisiin sekä niissä käytettäviin ampumatarvikkeisiin liittyvät ongelmat konfliktien jälkeisten jälleenrakennusohjelmien yhteydessä ja erityisesti turvallisuusalan uudistusprosessin puitteissa.

d) Tarvittavien unionin sisäisten rakenteiden luominen ja kehittäminen

- Parannetaan neuvoston pääsihteeristön edellytyksiä valvoa strategian johdonmukaista soveltamista tiiviissä yhteistyössä komission ja jäsenvaltioiden kanssa tukeutumalla erityisesti näiden asiantuntijoihin pienaseiden ja kevyiden aseiden keskittymisen ja laittoman levittämisen torjunnan alalla. Neuvoston pääsihteeristö työskentelee tiiviissä yhteistyössä tilannekeskuksen kanssa jäsenvaltioilta saatavien tietojen keräämisen ja levittämisen edistämiseksi.
- Parannetaan sekä horisontaalista koordinointia että maantieteellisten ja aihekohtaisten (CODUN, COARM, COSCE, COTER, CONOP) asiantuntijaryhmien välistä tietojen ja ehdotusten vaihtoa, jotta pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan torjunnan alalle saataisiin koostettua yhtenäinen joukko aloitteita ja ehdotuksia. Edistetään samassa hengessä asiantuntijaryhmien ja poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean välistä vertikaalista yhteistyötä.
- Varmistetaan neuvoston ETPP: puitteissa tekemien päätösten ja komission kehitysavun alalla täytäntöön panemien toimien välinen johdonmukaisuus ja keskinäinen täydentävyys yhtenäisen lähestymistavan edistämiseksi kaikkien pienaseiden ja kevyiden aseiden alalla toteuttavien EU:n toimien osalta.